

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnilstvo in ekspedicijski
„Katol. Tiskarna“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 8.

V Ljubljani, v soboto 11. januarija 1896.

Letnik XXIV.

Bratje v liberalizmu.

Že večkrat smo opozarjali, da naš liberalizem ni ovetka, vzrastla na narodni gredici, ampak je presajen iz nemških tal na naša, kakor eksotična rastlina, katero si morda sme dovoliti bogat baron v cvetličnjaku, ne pa boren slovenski kmetič, kateri komaj izhaja s trdim delom.

Najnovejša foza slovenskega liberalizma potrjuje to trditev z zanimivimi vzgledi. Kaže nam, da slovenski liberalci res nimajo nič originalnega, ampak stopičajo popolnoma po uzoru one stranke, katero sedaj na Dunaju čaka pogin.

Kako mogočno se je obnašal liberalizem pred tridesetimi, pred dvajsetimi leti! Narodnost, sloboda, omiko je zagovarjal proti katoliški cerkvi. Le v liberalizmu se je svetila luč omike; kjer je živitarila katoliška vera, tam je bilo vse mračno, temno. Blesteče publike o humanizmu so slepile milijone ljudi, kateri so kimali brezmiselno in srkali v sé strupeno zmes neresnice, katero jim je s prav orientalsko domišljijo pripravil kak dunajski Kohn ali Šapira. Volitve so odločevale ugodno za liberalce, izpolnile so se jim želje, vladali so.

A sedaj je prišel čas, da zahteva ljudstvo od njih račun. In pokazalo se je, da so bili vsi ti osrečevalci med tem časom prav delavni, žal, da ne za ljudstvo. Nakopičili so dolgove na rame nedolžnega ljudstva, pomnoževali bremena, mnogo obljubovali in obljub ne držali. Ko je ljudstvo zahtevalo odgovora, rogali so se mu židovski Mefistofeli, meneč, da se ljudstvo ne more oprostiti več njihovih vezij. A ljudstvo sedaj govori z gromovitim glasom in se ne da več slepiti, ker so je izkušnje izmodrile. Pač se je liberalizem zajedel Avstriji v meso, pa treba je ozdraviti rano, če tudi boli.

Niso naredili kapelani tega preobrata v avstrijskem

skem ljudstvu, ampak liberalizem sam se je pristudil mislečim ljudem; iskali so vzroka socialnemu propadu in ga našli v liberalizmu.

In pri nas? Liberalizem je gospodaril dovolj časa, in lahko bi bil izpolnil, kar je ljudstvo zahtevalo od njega. Kar je obljuboval, pač ne bi mogel izpolniti nikdar, ker to je že take navada pri liberalcih, da obljubujejo stvari, katerih ne mislijo izpolniti nikdar.

A da se bodo upali naši liberalni kolovodje tako očitno posnemati tujo liberalno kliko, ne bi si mislili nikdar.

Oglasi se zastopnik banke „Slavije“ Hribar in rehni, da hujskamo ljudstvo proti imovitim stanovom.

Oglasi se notar Krsnik in se jezi nad stranko, katera hoče oprostiti ljudstvo nepotrebnih bremen.

Oglasi se dr. Tavčar ter nečuvno napada škofa in duhovščino.

Ti možje bi delali vso čast nemškim liberalcem, kateri se danes bore proti ljudstvu z istim orožjem.

Mi vprašamo gospode liberalce: Koga si mislijo, ko toliko vpijejo za „narod“. Mi smo vedno mislili, da je „narod“ slovensko ljudstvo in smo se po tem ravnali. Ali so po vaših mislih „narod“ samo Hribarjevi „imoviti stanovi“?

Vse delovanje liberalne stranke v zadnjem času nam kaže, da je res to pomen vsega njenega kričanja: v rokah nekaterih imovitejših in imenitnejših „narodnjakov“ ohraniti vso moč, ponášati se z narodnim „bogastvom“, zidati dragocene stavbe brez potrebe, samo da se posnemajo liberalci drugih večjih mest, ljudstvu jemati vero, izsesavati neumni kmečki stan po darvinističnem načelu, katero pravi, da ima pravico le oni, kateri ima moč.

Ako se temu upiramo, pravi Hribar, da hujskamo ljudstvo proti imovitim stanovom.

Ti možje so se izjavili na shodu zaupnih mož za krščanski socialni program. Ironija! Če bi podpisali program krščanskim socialistom nasprotne stranke, podpisali bi svoja lastna načela, ker tudi ona sedaj vpije za pomoč — z istimi besedami, kakor posl. Hribar.

Pa to je bil pesek v oči. Saj vemo, da so liberalci drugod tudi sprejeli v svoje volilne oklice cele odstavke iz krščansko-socialnega programa, da bi prevarali ljudstvo pred volitvami. Taki krščanski socialisti so tudi naši liberalci, kateri se borijo za malo peščico „imovitih“ liberalcev proti krščanskemu ljudstvu, proti slovenskemu narodu.

S kako pravico si taka stranka prisvaja ime, da je narodna, o tem prepuščamo sodbo narodu.

Kmetske zadruge.

(Govoril poslanec Povše v deželnem zboru kranjskem dne 9. januarija.)

(Konec.)

Koliko je glede znižanja obrestnega merila še pri nas storiti, naj spričujejo sledeče številke.

L. 1890 se je na novo vknjižilo na kmetijska posestva na Kranjskem:

327.000 gld.	po	4 1/2 %
811.000	"	5 %
52.000	"	5 1/2 %
1.040.791	"	6 %
10.941	"	6 1/2 %
87.069	"	7
57.730	"	8
30.280	"	9—10 %

Oglejmo si bremena, katera mora nositi kmetijstvo na Kranjskem.

Kakor že navedeno, znašajo vsi vknjiženi dolgovi 60.000.000 gld. Vzamimo pa, da se med temi nahaja polovica takih dolgov vknjiženih, od katerih

LISTEK.

Iz popotne torbe.

Z Dolenjskega.

Nekoliko po svetu! ukazal mi je skrivnostni duh, ko se je približal letošnji praznik sv. Treh Kraljev. Urno se odločim in s prijateljem skočim na dobro zakurjeni vlak, in hajdi v — Kočevje.

Ne bom pa opisoval mesta in njega zgodovinskih dogodkov, ampak opozoriti hočem le na nekatere stvari, ki se mi zdé bolj važne.

Po precej dobri cesti prispeva do mostu čez ono slavno vodo, katero opeva pesem, ki smo jo čuli že v gimnazijskih sobanah od svojih kočevskih součencev: „Vom Rinseequell zum Kulpastrand — Soll unser Lied ertönen: — Hoch lebe das Gottescheer Land! — Hoch seine deutschen Söhnen!“

A motil bi se človek, ko bi mislil, da voda kar šumi in kipi nemškega navdušenja. Ne, ampak ledena površina nosi vse črno veselih drsalcev. Kaj mično je gledati z mostu to veselo vrvenje. Toda nekaj moti paznega in olikanega opazovalca prav tako kakor najbolj neotesanega, to je cerkev tik Rinže.

Nad vhodom je okno, kateremu je ostal le še četrti del oknice, vse drugo je že ogledal časa zob. Ko to cerkev ogleduješ, zdi se ti, da stojš (sit venia verbo!) pred kakim skladiščem. In stolp! Vidi se precej mogočen, a na strehi vihra krasna zastava, kakoršne zastoj iščeš po svetu — velik kos odtrgane pločevine. Misliš sem si, kaj bi bilo, ko bi se odtrgala in padla človeku na glavo. S prijateljem sva menila, da je najbolje, če se umakneva.

Postojva! Na steni visi v a b i l o h k o n c e r t u, kjer bo svirala vojaška godba! Priredita ga podružnici nemškega šulferajna in „Südmarke“. Vstop je seveda dovoljen le udom in onim nemškim gostom, ki jih uvedejo udje. Et meminisse iuvat.

Zanimiva je tudi obrtna šola. Čedno poslopje na lepem kraju! Cul sem, da jo obiskuje nekaj čez dvajset učencev, katere poučuje neki šest stalno nameščenih učiteljskih močij in še nekoliko pomožnih učiteljev. Troške nosi nemški šulferajn. — Čulo se je pa zadnje dni, da bo podržavljena! Čemu? Kolikor sem izvedel, bila je ta šola zelo nesrečna misel. Učenci navadno odidejo v Ameriko, in dežela nima nič od njih. Ko se šola podržavi, smejal se bo najbolj nemški šulferajn, ki si prihrani vsako leto nekaj tisočakov.

Za to obrtno šolo je ljudska šola, veliko poslopje. Ob letošnji povodnji je bila meter globoko

v vodi. Šola ima osem razredov, štiri za dečke in štiri za deklice. Tu mi je še nekaj omeniti.

Ko se pozneje oglašim v gostilni, zapazim pušico za šolsko kuhinjo! Kmalu mi natakariča razloži njen pomen. Šolski otroci s kmetov ostajajo čez poludne v šoli, ker ne morejo domov. O zimskem času dobivajo v šoli gorke jedi. Da se vzdržuje ta kuhinja, nahaja se v večjih gostilnah pušica, kamor polagajo dobre roke male darove. — Takisto se nabere nekoliko podpore za ubožno mladino. S pedagogičnega stališča je pa posebne važnosti, da je šolski obisk jako reden ves čas, kar posluje ta modra naprava. Posnemanja vredno! — Izvedel sem pa še druge šolske novice. Na deklškem oddelku ljudske šole je bila razpisana služba nadučiteljice. Izmej prosilk deželnemu šolskemu svetu ni nobena ugajala. Torej razpišejo iznova to dostojanstvo. Oglasilo se je več prosilk, mej njimi tudi neka rojena Slovenka z vsemi dobrimi lastnostmi in z uzornimi spričevali. Ker se je bilo bati, da ne prodre, kaj napravijo?

Take stvari so sicer tajnost, toda izvedo se vendarle. Dva meščana sta pred božičnimi prazniki smukala v Ljubljani okrog višjih glav in izvedela baje pri nekem vladnem svetniku, da je predlagal okrajni šolski svet, naj se omenjena služba nobeni prosilki ne da, ampak naj se zopet razpiše z opombo,

ne treba plačevati obresti — kakor so dote žen, poboljški za stariše, dote za brate in sestre, ki pri hiši ostanejo itd. in vzemimo le, da se od ostalih 30.000.000 gld. plačuje po 5 odstotkov obresti, znašajo obresti na leto 1.500.000 gld., torej mnogo več kakor ves naš zemljiščni davek, ki znaša okroglo 600.000 gld., k temu razne priklade, deželne, okrajne, občinske z vsaj 50 odst. 300.000 gld., tako da znaša vsa svota 2.400.000 gld., ogromna svota, katero mora naše kmetijsko posestvo spraviti skupaj. In če primerjamo, da je izračunan ves naš čisti katastralni prihodek na 2.815.000 gl., razvidimo, da skoro stroški dosega čisti zemljiščni prinos.

Ni čuda, da osobito v slabih letinah, katerih je žal, vedno več kot dobrih, marsikatero posestvo propade, ker ne more zmagovati bremen. Dokler najde še kaj kredita, jemlje, ko nihče več ne da, nastopi polom! Zalosten prizor, poln bridkih prevar! Dober gospodar pa skrbi za to, da se njegovi dolgovi zmanjšujejo.

Ali je na to sedaj mogoče misliti! Skoro nemogoče, pa neobhodno potrebno, če še tako težavno delo, katero se mora izvršiti, ako hočemo še kedaj videti v naši domovini srečen kmetijski stan. Ako ostanejo finančni odnosi taki, kakor sedaj, ko se more dobivati izposojil po nizkih obrestih, ki se bodo še zdatno zboljšali, ako se posreči naši državi urediti svojo valuto, bo pri dobri volji in požrtovalnosti merodajnih faktorjev mogoče pričeti isto, kar je neobhodno potrebno, to je razdolženje naših kmetijskih zemljišč.

Težavno je bilo delo zemljiščne odveze, a vendar se je to ogromno delo posrečilo in tako se mora sedaj tudi težavno delo razdolženja enkrat pričeti in izvršiti v srečo naših potomcev.

Visoka zbornica, vsi se zavedamo resnega položaja, v katerem se nahaja naše kmetijstvo in vsi imamo dobro voljo, storiti, kar je le mogoče, v prospeh tega stanu, ki je v ogromni večini naseljen v naši domovini. Resni so časi, dolgovi se ne dajo odpihati. Zemljiščni davek — vsaj tako vse kaže — bo še nadalje v tej visoki meri težil naše poljedelstvo, ker vsa revizija zemljišnega katastra bo le britka prevara naših nad! Že drugo leto zavlačuje se razprava o dotičnem zakonu v davčnem odseku državnega zbora in, ako ne nastane drug položaj, morali bomo biti zadovoljni, da nam še večjega davka ne navalijo. Dosedanje razprave v davčnem odseku so dognale, da hoče finančni minister dovoliti jeden milijon goldinarjev za vse dežele, osobito pa v svrhu, da se pregravirane, to je pretrdo obdačene dežele razbremenijo. Napravil se je nekak načrt za razdelitev tega milijona in užaljen mora biti slehern, ko sliši, da se oddeli naši kranjski deželi 620 gld. za znižanje zemljiščne davčne svote, pri 630.000 gld., prava ironija 620 gld. odpusta! Ko se je nam zemljiščni davek pred 15 leti odmeril, bile so vse drugačne gospodarske razmere, od takrat padle so cene žitu skoro za 50 odstotkov, troški za posle pa skoro se podvojili, in vzlic temu morali bi nositi še nadalje trpko breme zemljišnega davka. Da bi hotela visoka vlada prebrati od našega časti-

tega gospoda deželnega glavarja o tem izbornu postavljeno brošuro, morda bo opustila misel, nam nakloniti omenjenih 620 gld.!

Na podlagi nam izračunanega čistega zemljišnega prinosa smo le n. pr. v letu 1894, kakor je to državni poslanec grof Falkenhayn izračunal, manj pridelali na Kranjskem za 654.000 gld., torej preveč imeli plačati zemljišnega davka za 162.000 gld. In pri takih razmerah naj nosimo še nadalje kri- vično breme!

Ako se ozremo na desno ali na levo, povsod le težave in malo pomoči. Zato pa je jedina pomoč za kmetijskega vprašanja rešitev iskati v samoobrambi. V zjedinenju je moč in kakor se drugi stanovi družijo v stanovske zadrage, tako mora se tudi kmetijski stan organizovati, da bo dobro vrejen zamogel prebiti hudo krizo in povspeti se do boljšega položaja.

Razmere časa so, da velik malega vničuje in zato posamezen mora propadati. Poglejmo le, kaj zmore mali kmetič. — Kdo se briga priti k njemu po njega, če tudi še tako lepo blago, katerega pa ima le malo. Vojaški erar, sploh vsa večja podjetja razpisujejo svoje potrebe ali dobave le v veliki meri. Veliki trgovec zamore posluževati se dobrot znanih vozniških tarifov, ki so toliko nižji, kolikor več vagonov znaša njih transport. Ubogi kmetič plača v primeri dvojno, trojno več za svoje malce blago. Zato treba združiti se kmetovalcem, da postanejo zmožni tekrovati in to namerava se doseči po kmetijskih zadrugah, katere naj bi pospeševale materijelne koristi kmetovalcev, pa tudi budile v njih duh stanovski, oživele marljivost ter štedljivost. Združeni kmetovalci zmožni bodo tekrovati pri oskrbovanju dobav vojaškega erarja, zamogli bodo naročevati si skupno potrebnega blaga, semena, strojev, skratka kmetijske zadrage bodo prava podlaga tudi za razdolženje kmetij.

Da nisem preobširen in v nadlego vis. zbornici, hitim k sklepu ter le še povdarjam, da pa morajo biti kmetijske zadrage osnovane na podlagi obveznosti, da slehern kmetovalec mora vstopiti v zadrugo. Vzrok, da je zakonski načrt bivšega kmet. ministra grofa Falkenhayna toliko časa ležal v odseku in da je sedanji kmet. minister umaknil sploh celo predlogo, je v tem, da je močna stranka v drž. zboru, ki se je spodtikala na tem, da bi država prevzela garancijo za zadolžnice, potrebne v razdolženje kmetij. Sedanji kmet. minister se je prepričal, da oboje, to je kmetijske zadrage in razdolženje potom rentnih domov, ni mogoče doseči, zato je umaknil celi predlog in obljubil, da predela prvi del, t. j. kajče se osnove kmetijskih zadrug. Da pa bo kmetijski minister videl, da razne kronovine že komaj čakajo na to, da se toliko prepotrebni zakon za osnovo kmetijskih zadrug vpelje, koristno je, da se deželni zastopniki izrazijo o tem in zato sem si dovolil staviti visoki zbornici ta predlog, proseč, da visokoista blagovoli se izraziti za načelo, da morajo biti te zadrage obvezne za vse kmetovalce in ne, kakor nekatere stranke, ki nič kaj rade ne bi videle, da se organizuje kmetijski stan, hoté, da bi bil pristop le fakultativen.

In delavci so večinoma Slovenci. Kočevjarji se umikajo težkemu delu. Krošnjarstvo je lažji posel in več nese. Ubogi Slovenec pa pojde v službo, katero mu je kak dober prijatelj nasetoval, dela na vse pretege, v obupnosti se kmalu oženi, če ni drugače s Kočevarico. Sam nikjer ne čuje slovenske besede, razen pri tovariših; v cerkvi je vse nemško, v šolah vse nemško. Ubogi Slovenci so popolnoma brezpravní. Večina slovenskih otrok se niti slovenski brati ne nauči, ker se pač v višjih razredih uče latinskih črk, a le za nemški jezik.

In vendar, koliko je Slovencev! Pravili so mi delavci, da jih je 450, ki so večinoma Slovenci. Računajmo še žene in otroke, in vsakdo razvidi, koliko Kočevjarjev bo čez deset let več. Drugi deželni jezik, ali nimaš nobene moči, nikakih pravic? Videant consules! — Čul sem tudi, da je bilo rojenih 18 delavskih otrok v preteklem letu. Po teh se pretaka popolnoma slovenska kri. In čez deset let? Sovražniki bodo svojega naroda! Ali ne kličejo ti ubožci svojim srečnejšim bratom in sestram: *Moriturus saluta te!*

Proti vzhodu koč. mesta se vzdiguje Rog. Knez Turjaški je dal napraviti na njem velikansko pilo, da bi izkoristil tamošnje pragozde. A, na gori pilo postavljati, ni baš srečna misel. Od kod vodo dobivati? Izkopali so dva nabiralnika za kapnico. Jasno

Ako se to načelo sprejme, je toliko, kakor da se cela organizacija že v začetku onemogoči.

Na podlagi teh kratkih utemeljevalnih besedij prosim:

Visoki dež. zbor blagovoli skleniti:

Dež. zbor kranjski pozivlje vis. kmetijsko ministerstvo, da brez odloga predloži drž. zboru zakonski načrt za osnovo kmetijskih zadrug, katere naj bodo osnovane na principu obveznega pristopa vseh kmetovalcev ter da visokoista skrbi za to, da ta zakon še tekom tega leta stopi v veljavo.

V formalnem oziru pa predlagam, da se ta predlog izroči v posvetovanje in poročanje uprav. odseku.

Deželni zbor Goriški.

Tretja seja dne 9. januarja, ob 5. uri zvečer.

Predsednik naznani, da začasno pobiranje davkov je dobilo Najvišje potrjenje. Naznani, da poslanec Benardelli se je odpovedal poslanstvu; potem naznani cel kup peticij za podpore. Na to sledé interpelacije.

Poslanec Ivan Berbuč interpeluje radi previsokih cenitev zemljišča. Dokazal je s številkami, da zemljišče na Goriškem je jako višje cenjeno, nego v drugih deželah.

Poslanca B. Grča in Alfred grof Coronini interpelujeta justičnega ministra radi zanemarjenja slovenskega jezika pri sodiščih na Primorskem. Interpelacija opisuje natančno sedanje uradovanje pri posameznih sodiščih in pri poroti ter zahteva v devetih vprašanjih, da sodišča in porote na slovenskem ozemlju rabijo slovenski jezik.

Poslanec Klančiček interpeluje radi slovenske ljudske šole v Gorici.

Poslanec Rojic zahteva rešitev svoje vloge na ime slovenskih starišev, oziroma ustanovitve slovenske ljudske šole.

Na to se začne vršiti določeni dnevni red. Dr. Abram poroča o računskih sklepih nekaterih zalogov, ki so v deželni upravi.

Dr. Pajer poroča gledé nakupa nekega zemljišča za deželno gluhošolnico in o neki podpori, ki jo je deželni odbor podelil nekemu dijaku.

Konečno se je dopolnil peticijski odbor in ob 6½ završila seja.

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. januarja.

Koroški dež. odbor in usmiljene sestre.

Koroški ultraliberalni dež. odbor brani se z vso silo usmiljenih sestrâ, ki naj se po izrečeni volji kršč. ljubezni pokličejo v novo dež. bolnišnico v Celovcu. Izdelal je in izročil dež. poslancem poročilo tako plitvo in neresnično, kakor ga more spraviti na dan samo liberalni dež. odbor koroški, s tako priznanimi „kapacitetami“, kakešne sedijo v tem katoličanstvu in Slovencem jednako nasprotnem zastopu! S povsem neizrečeno plitvimi dokazi in izmišljenimi številkami hočejo zavriniti zahtevo, naj se oskrbovanje bolnikov

da tudi moške moči lahko zanjo prosijo. Da so vsled te novice, ki sta jo meščana raztrobila po mestu, vse prošilke zelo razburjene, kdo bi jim zameril? Nečuveno pa je, da furor teutonicus vse premore. Se večji krogi se mu klanjajo ne oziraje se na spričevala in lastnosti, ki bi se morale povsod in vselej vpoštevati v prvi vrsti. Za poklone in protekcijo se značajniki ne trudijo.

Toda vrnimo se od šole proti mestu! V gradu je tudi mestna hranilnica, ki prav srečno posluje in ima že 70.000 gld. rezervnega zaklada. Pozabiti tudi ne smem Raiffeisenove hranilnice, ki že več let deluje v Kočevju, in je sploh prva te vrste na Kranjskem. Kočevske razmere ji niso ugodne.

Zanimiv v Kočevju je premogovnik posebno zato, ker vse z lastnimi očmi lahko vidiš. Delo je namreč pod milim nebom, in premog, ki je pod glino, kar režejo, kakor prodajalec sir. Po noči razsvetljujejo prostor električne žare in ločne svetilke.

Zalostne so delavske razmere. Ob nedeljah morajo nekateri vsaj večinoma delati, dasi ni potrebno. Da se politična oblast zato nič ne zmeni, ni čuda, če pomislimo, da je glavar dr. Ludovik pl. Thomann, poseben prijatelj Slovencev, katere gladi in boža, kjerkoli more.

pa je, da ne zadostujeta ob hudi vročini in po zimi In kolik trud, predno hlode in bruna privlečejo navkreber do pile! In kako mučna vožnja v dolino! Čudom se moraš čuditi takemu brezumju.

Iz navedenih vzrokov pila večkrat miruje in podjetniki ne morejo izhajati. Govori se celó, da delo sploh preneha in da se prične pravda med knezom in podjetniki.

Gostilen, in sicer čednih gostilen ima Kočevje več. Tu je seveda središče duševnega življenja. Tu izveš vse dnevne novice, tu se razpravlja o visoki politiki, tu ti kramljajo o najbolj zasebnih stvareh. Idi vsak teden za pol ure v gostilno, in prebaviš si zgodovino zadnjega tedna. Kdo bi se torej čudil, če sem se tudi jaz tu najbolj seznanil s kočevskimi odnosi. — Tu sem opazil pušico za šolsko kuhinjo, tu izvedel o razpisani nadučiteljski službi, govorito se je o hranilnici, o cerkvi in o volitvah.

Ko se izrazim pri mizi nevoljno o kočevski edini tako zanemarjeni cerkvi, potegnejo se domačini takoj za svojo čast, češ, sami si dosti prizadevamo za novo in lepšo cerkev, a upirajo se zunanje vasi. Najbolj pa ovira vso stvar okrajni glavar, ki ničesar ne stori. Vse mesto je že nauj nejevoljno. — Ob 75-letnici je posodila kranjska hranilnica Kočevju 120.000 gld. po 3½ odstotkov z amortizacijo. Posojilo se bo porabilo za vodovod (50.000), in za

izroči kakemu katoliškemu redu. Katoliški dnevnik „Kärntner Zeitung“ je v temeljitih člankih raztrgal poročilo dež. odbora in pokazal prav izborna na kakov „čuden“ način se hoče liberalna klika ubramiti usmiljenih sestrah.

Državno šolsko nadzorstvo. Iz Gradca se poroča, da je več kmetijskih občin vložilo prošnje pri deželnem odboru, naj bi ta delal na to, da bi se v novem zakonu glede šolskega nadzorstva ustavila posebna določba glede nadzorniške službe in s tem odpravili nedostatki, ki nastajajo vsled tega, ker se imenujejo najbolj zmožni učitelji šolskimi nadzorniki, katere pa v šoli zastopajo sami suplente. Deželni odbor je omenjeno prošnjo predložil deželnemu zboru, ki naj sklene, da se nastavi, kakor drugod, definitivni državni šolski nadzorniki za Štajersko.

Ogersko. Po poročilu iz Budimpešte je prepovedal knez primas pretečeno nedeljo božjo službo v nemškem jeziku. Z ozirom na to, da je budimpeštansko prebivalstvo po večini nemško, je ta prepoved zelo neumestna, ki pa je seveda delo prvega Mažarona Banffyja.

Turški poslanik na avstrijskem dvoru, Galib Bey, se je podal predvčeranjim v Carigrad, koder bode v kratkem imenovan poslanikom v Berlinu. Pred odhodom je obiskal zunanjega ministra grofa Goluhovskega, s katerim se je pogovarjal dalje časa. Trdi se, da je naši vladi zelo neljubo, da ostavi omenjeni poslanik dunajsko mesto.

Bolgartija. Princ Ferdinand odpotuje prihodnji teden v inozemlje in je torej izključeno, da bi se vršil prekrst Borisov v določenem terminu. Poleg tega pa princ Ferdinand še nikdar ni odločno izjavil, da je pripravljen pokoriti se želji rusofilov in torej tudi ni prosil pri ruski vladi dovoljenja, da sme odpotovati ruski eksarh v Sredec, kar je gotovo prvi pogoj za odločilni korak.

O položaju v Makedoniji piše belogrski „Videlo“: „S priznanjem se mora naglašati, da je pričela preosnovna komisija svojo nalogo in da ima sultan resno voljo, ustreči ljudskim zahtevam. Ko bi se pa vendar tem potom ne dosegel zaželeni uspeh, treba je, da zopet prično svoje delovanje makedonski odbori. Dokler se namreč ne uvede določila berlinske pogodbe, tako dolgo ni misliti na trajno pomirjenje. Nasprotno pa mora biti turška vlada pripravljena na nove težkoče, ki jo bodo prisilile do tega koraka.“

Posledica 20. septembra. Iz Turina se 9. t. m. poroča: Včeraj je vložil ves magistratni kolegij ostavko. Povod temu so dali konservativni mestni odborniki, ki so izrekli grajo magistratnim organom, ker se je turinsko mesto udeleževalo slavnosti 20. septembra. Vsled odstopa magistratnih organov bode razpuščen tudi mestni zbor in izročeno vodstvo mesta kraljevemu komisarju. Poslednji korak bode vladna kazen za izrečeno grajo.

Položaj v Transvaalu. Najnovejša poročila o zadnjih dogodkih so zelo pomenljiva. Prebivalstvo mesta Ivanov Grad se je udalo brezpogojno,

cerkev. Dalje je nova postava z dne 31. dec. 1894 cerkvi zelo ugodna, ker so po njej vezane cerkvi prispevati tudi juridične osebe, v koč. fari torej premogovnik. Razmere so kaj primerne, da bi se cerkev jela zidati in da bi se otvorila l. 1898, ob cesarjevi petdesetletnici. A tisti, ki nič ne stori in samo zavira, je okrajni glavar!

Zadnji čas se je bralo po listih, da je bila ovržena volitev v Škofji Loki; govorilo se je o nepravilnosti pri novomeški volitvi, in čujte, Kočevje ne sme zaostati.

Pravili so mi, da še celó občinski svetniki za volitev niso vedeli, zato je prišlo na volišče jako malo mož. Ko drugi volilci to zvedo, pritoži se jih petdeset pri glavarstvu. Pritožba pa še ni rešena, in menda nikdar ne bo vsled neke formalne, iz nevednosti izvirajoče napake.

Sreča mi je bila tudi tolikanj mila, da sem videl kočevskega župana, visokega moža bledih lic, ki je bil pred kratkim voljen za deželnega poslanca.

Kako se neki suče v deželnem zboru, ker slovenskega ne umé?

Nič me ni mikalo, da bi še dalje v mestu ostal, zato sem se kmalu poslovil, pomilujoč le one Slovence, ki morajo bivati stalno v tem kraju.

in bo izročilo vse orožje. Predsednik Krüger je vse upornike, katere je ujel v boju pri Krügersdorfu, ter tudi Jamesona samega izročil governerju kapske nasebine. To milo ravnanje domačinov s ptujimi uporniki je napravilo najboljši vtis ne samo v Kaplandu, marveč tudi pri angleški vladi. Glavno ulogo pa igra v tem slučaju vendar le samo angleško kristolovstvo, ker je gotovo, da bi imela veliko izgubo „Chartered-Compagny“, zveza, ki se obogetuje v transvaalskih rudokopih. „Times“ sicer poroča, da bode morala plačati ta zveza neko odškodnino, ki bode pa vendar neznatna v primeri s posledicami, ki bi bile nastale v obratnem slučaju. — Angleško, kakor tudi nemško časopisje piše v zadnjem času nekoliko zmerneje o postopanju nemškega cesarja, kajti uvidelo se je, da se z brzovjavo na predsednika Krügerja ni prekoračila določba pogodbe z leta 1884. — Predlog glede posvetovanja evropskih velevladstij o transvaalskih zadevah je Anglija odločno zavrgla, češ, da evropske velemoči niso upravičene se vmešavati v to zadevo.

Italijani v Afriki. Po jednomesečnem odmoru so napadli pretečeni terek Abesinci trdnjavo Makalle. Boj je trajal skoro celi dan, in končno so se morali napadovalci umakniti. Pomenljivo je pri tem to, da niso nameravali osvojiti si trdnjave, marveč so hoteli z neprestanim streljanjem iz pušk samo prevariti italijanske vojake. In to je bil v resnici njihov namen. Mej tem, ko je namreč jeden oddelek vojakov plašil italijansko armado, je glavna četa porabila to priliko za nadaljno potovanje sovražniku za hrbet. To bojazen izraža tudi zadnja „Riforma“. General Baratieri pravi sicer v svojem brzovjavnem poročilu, da imajo nasprotniki veliko izgubo in da so popolno brez moči nasproti italijanski armadi. Nasprotno pa poroča vojaški list „Italie“, da je generalu strogo zapovedano, storiti le one korake, ki se mu zdé primerni v obrambo. Imenovani list se končno tudi pritožuje, da je vlada premalo odkritosrčna nasproti zbornici in noče zahtevati nadaljnega kredita, ker je vendar vsakemu jasno, da ne bode izhajala z dovoljenimi 20 milijoni.

Cerkvena glasba.

60 Gradualia etc. de communi sanctorum, in festis B. M. V. et ex proprio sanctorum. Ad IV. voces inaequales (partum etiam ad I. vocem c. org.). Auctore Ant. Foerster. Op. 60. Pr. 2 fl. (4 coronae). Labaci. Sumptibus auctoris. Typis R. Milic. Iz peresa skladatelja, ki združuje s svojo redko glasbeno nadarjenostjo tudi neomejeno marljivost in izborna šola, izšle so te prelepe skladbe 106 strani broječe (brez indeksa), katere je „Cerk. Glasbenik“ zaporedoma prinašal.

Skrbelo pa se je zato, da bi krasne te skladbe prodrle v širše kroge s tem, da se je mnogo izvodov tiskalo. Tako je mogoče, da si te skladbe omisli lahko vsaka cerkev na Slovenskem v več izvodih, da morejo pevci peti kar iz partitur. Prezanimivo delo zasluži sicer zavoljo vrednosti svoje obširne ocene, ako bi bila v tesnem prostoru sploh mogoča in če bi bila potrebna. Toda, kdor pozna g. skladatelja po njega dičnih glasbenih umotvorih, temu zadostuje na čelu skladbe zapisano Foersterjevo ime.

V podrobnosti teh gradualov se nam zatorej ne kaže spuščati, omenimo le: 1. Vsaka številka ima tekstu tako primeren napev, da si boljšega ne želimo. 2. Harmonizacija našega glasbenega prvaka je povsod izborna. 3. Ritem je tako dobro pogojen, da je besedni poudarek izgledno izražen. 4. Harmonije tečejo gladko, čisto; deloma v nenavadnih kombinacijah. 5. Vrlo lepih glasbenih oblik v skladbah kar mrgoli. 6. Na mestih, kjer je vporabljen polifonija, teče ta gladko, nepretirano in nima onega temnega, Nemcem mnogokrat lastnega barvila. 7. Disonance so pravilno upeljane in se lepo družijo s konsonancami. 8. Dasi v mogočnih skladbah harmonije vrejo, vendar niso težavne. 9. Glasba je cerkvena, ker tudi mnogokrat na koralnih motivih in neumah sloni — a zaradi tega vendar ni težavna. 10. Tisek je lep, na močnem papirju, cena obširnemu zvezku pa nizka.

Naj bi tega lepega darila ne pogrešala nobena cerkev na Slovenskem!

Glasbenikom pa resno svetujemo, naj se priučujejo teh skladb v lastno izobražbo. Fajgelj.

Družba sv. Mohora v ljubljanski škofiji leta 1895.

(Konec.)

O letošnjih knjigah kratko omenjam, da sploh ugajajo. „Zgodbe sv. pisma“ se pač mnogim zdijo preobširne in premalo popularne. Razlaga bode bolj zanimiva izobražence nego priprosto ljudstvo. Malo več dejanske uporabe za življenje bi pač ne škodovalo. — Prav lepa in zanimiva knjiga je „sv. Jožef“, spisal dr. J. Pajek z raznovrstno vsebino in raznimi izgledi in pobožnimi vajami. Pisatelj se hvalevredno varuje prenapetosti, kakoršna se v gorečnosti rada prijemlje asketiških pisateljev, ker se v popisu življenja in časti sv. Jožefa drži le potrjene cerkvene tradicije.

Najbolj letos pogrešamo povest, katere vendar pred vsem ugajajo ljudstvu, ker samo v koledarji najdemo tri kratke pa drobne povesti. Stritarjevo knjižico „Podlipo“ moramo prištevati podučnim knjigam, dasiravno je pisana v zabavni, pripovedni obliki. V nji je najprej 30 kratkih, priprostih pesmic, zloženih prav v narodnem duhu, kakoršnih se bodo zlasti otroci v šoli in doma kmalu na pamet naučili, ker imajo marsikaj zlatega zrna in blažijo srce. Ravno tako tendencijo ima tudi naslednja pripoved, kako „Griški gospod“ svari in uči otroke svoje domače občine in jih vzgaja k pravemu človekoljubju in milosrčnosti. Najbolj mi je všeč 14. poglavje: „Gospod Koren uči nehvaležnega sina, kaj je mati“. Značiti se bode nekaterim zdela knjižica nekako nadahnjena z modernim humanizmom, vendar smelo trdim, da jo bodo priprosti ljudje zlasti otroci željno prebirali, in da bode prav ugodno uplivala na mladino in stariše ter blažila tisto odurno zunanost in surovost, ki je slaba stran našega ljudstva. Zato bi pač želeli nadaljevanje.

Razun teh knjig prejmemo še „Umne živinoreje“ II. knjigo, ki je res strokovnjaško in porabno pisana. O zadnji knjigi „Naše škodljive rastline“ IV. snopiš samo to omenim, da so se je naveličali skoraj vsi udje, ker je najmanj za dve tretjini preobširna in odveč. Namesto da bi pisatelj opisoval le v resnici škodljive in strupene rastline, popisuje sploh vse od kraja, kar rase plevla po njivah in travnikih, tako n. pr. kislico, kopriovo, praprot, češminj, kumin, materno dušico itd. Škoda, da še le prihodnje leto pride zadnji snopič. Sploh moram še enkrat omenjati, da Mohorjeva družba nima posebne sreče s podučnimi knjigami; zato bi bilo po mojem mnenju bolje, in bi tudi ogromni večini udov bolj ugajalo, da bi izdajala vsako leto samo eno podučno knjigo, in bolj skrbela za pripovedne zabavne knjige. Ne vem, zakaj je odbor opustil izdajanje narodopisnih knjig, kakoršna je bila „Kitajci in Japonci“, katero so ljudje prav radi čitali. Slavni odbor se sicer trudi, da nabira leposlovno blago, toda žal, da se ravno najboljši naši pisatelji odtegujejo družbi. S tem pač še ni vse oskrbljeno, da se v koledarju razpisujejo nagrade za dobre spise, ampak odbor mora neposredno v dotiko priti s posameznimi pisatelji, ter jih vnemati, da pišejo za družbo. V „Slovencu“ je že nekdo po pravici omenil, kako je škoda, da krasna ljudska povest „Gospod Lisec“ (spisal dr. Fr. D.), katero je izdala Matica slovenska, ni izšla v družbi sv. Mohorja. Sicer pa nikakor ni treba, da bi se vse povesti sukale okrog kmetiške hiše, kjer se je seveda najbolj ohranilo pravo narodno življenje, zakaj naši izobraženci so vsi izgojeni v tujem nemškem duhu. Naj se pisatelji ozirajo tudi malo v daljni svet in v splošno zgodovino, ter pišejo povesti in zgodbe, ki so splošnega pomena za človeštvo, da tudi naše ukaželjno ljudstvo dobiva širše obzorje. Razne vojske, zlasti križarske, veliki prevrati v zgodovini, življenje Indijanov, Zamorcev, koliko nad vse zanimive in neizcrpljive tvarine bi bilo za pripovedovanje, seveda v obliki povesti. Kako bogato je nemško narodno slovstvo v tem obziru! Ako drugače ne ide, naj se v začetku prelaga iz družih jezikov, kar je najboljšega.

Za prihodnje leto nam obeta Družba Mohorjeva „Slovensko pesmarico“, priredil s pomočjo najboljših skladateljev župnik J. Aljaž. Po pravici se veselimo te knjige, ako bode ugajala tudi priprostemu ljudstvu, ne pa samo maloštevilnim izurjenim pevcem ali pevskim zborom, ker bi bila res za Slovence velikanskega kulturnega pomena, kakor piše družbin odbor. Slovensko ljudstvo silno rado poje, če nima dobrih pesem, poje take kakoršne dobi, in tako se vtihotapijo nemoralne, pa tudi,

zlasti ob jezikovnih mejah, nemške in laške pesmi in prava narodna pesem zmiraj bolj zginja. Slovenci imamo sicer izvrstne skladatelje, imen ne bode našteval, toda njih umetne, težke skladbe poje le tu ali tam kak večji pevski zbor, — priprosto ljudstvo se jih ne more vdeleževati, tako da nikdar ne bodo prava narodna last. Zal, da sedanji skladatelji ne pevajo več v tistem duhu, kakor skladatelji prve dobe narodnega prebujenja, n. pr. Slomšek, Vilhar, Fleischmann, Rihar, katerih pesmi so se naglo prijele ljudstva. Pesmi: „Otok bleški“, „Pridi Gorenje“, in Slomškove zdravice poje lahko vsaka kmetiška dekle, ker so tako lahke in melodijozne, da se koj primejo srca in ušes. Naj bi si pač naši skladatelji šteli v največjo slavo, ko bi se njihove pesmi pevale ne samo v koncertnih salonih, ampak tudi po kmetijskih hišah in v veselih narodnih družbah; zato pa je treba, da so kratke, melodijozne, take, da se jih priprosti ljudje po posluhu lahko navadijo prepevati. Če bode obljubljena pesmarica v to pomagala, če bode prinesla že zdaj udomačene narodne pesmi, bomo je iz srca veselili.

Sklepam svoje poročilo s pristržno željo, naj bi tudi v prihodnje ves slovenski narod tekmoval v skrbi za družbo Mohorjevo, ki je edini, najveselejši pojav narodnega življenja in mišljenja. Zlasti pa prosimo naše pisatelje, naj pišejo za družbo, ter naj bodo ponosni na to, če njih dela čita ne samo mala peščica omikancev, ampak na sto tisoče hvaležnih čitateljev.

Puščavnik pod B.

Tedenski koledar.

Nedelja, 12. jan.: 1. po razgl. Gospodovem; evang.: Ko je bil Jezus 12 let star. Luk. 2. Ponedeljek, 13. jan.: Osmiina sv. 3 Kraljev. Torek, 14. jan.: Hilarij šk. Sreda, 15. jan.: Pavel pušč. Četrtek, 16. jan.: Marcel p. m. Petek, 17. jan.: Anton pušč. spoz. Sobota, 18. jan.: Sv. Petra stol v Rimu. — Lunin spremen: Mlaj 14. jan. ob 11. uri 17 min. zvečer. — Solnce izide 15. jan. ob 7. uri 44 minut; zaide ob 4. uri 35 minut.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 11. januarja.

(Zveza kranjskih posojilnic v Ljubljani.) Kot ustanovnika sta zvezi pristopila prevzvišeni gospod knezoškof ljubljanski in trgovec v Ljubljani gospod Fr. Kollmann. Ustanovnina znaša 50 gld. — Bog daj prekristnemu društvu mnogo posnemovalcev-dobrotnikov!

(„Domovina“ o kranjskih razmerah.) Celjska „Domovina“ je objavila članek: „Duhovščina in posvetnjaki“, v katerem razvija misel, naj bi posvetnjaki in duhovščina tudi na Kranjskem delovali složno. To misel pozdravljamo z veseljem, le želeli bi, naj „Domovina“ pove tudi načela, po katerih naj bi se složno delovalo. V tem članku pa beremo tudi nastopni stavek: „Mi ne vemo, če kranjska duhovščina zares hrepeni po gospodstvu, le to je nam znano, da je na Kranjskem poleg škofa 6 duhovnikov v deželni zbor; izimši tirolskega jih ni nikjer razmerno toliko“. Ta stavek jasno odkrije stališče „Domovine“, dasi sicer članek jako spretno zakriva svoje misli. Uprav od te strani bi se ne bili nadejali tako brezozirnih napadov, zato za danes le izrazimo željo, naj bi nesrečno pero, katero nas je, kakor se nam zdi, napadalo z enakim orožjem že tudi po drugih listih, mirovalo vsaj v „Domovini“, ki ima gotovo lepšo nalogo doma, kakor pa napadati našo duhovščino, ki tako neumorno in požrtovalno deluje za blagor naroda.

(Kompromis za volitev v zdravniško zbornico Kranjsko.) Vsled sklepa shoda zdravnikov dne 28. decembra 1895 sklenil se je kompromis obeh strank, ter se postavili sledeči kandidati: I. Volilna skupina političnih okrajev Radoljica in Kranj. Zbornični član: Dr. A. Arko, okr. zdravnik v Škofji Loki. Namestnik: E. Globočnik, okr. zdravnik v Cerkljah. II. Volilna skupina političnih okrajev: okolica ljubljanska, Kamnik in Litija. Zbornični član: Dr. J. Marolt, okr. zdravnik na Vrhniki. Namestnik: M. Morscher, okr. zdravnik v Zagorju. III. Volilna skupina političnega okraja: Krško in sodniškega okraja Novo Mesto. Zbornični član: Dr. K. vitez Bleiweis, primarij v Ljubljani. Namestnik: Dr. J. Namorš, zdravnik na Jesenicah pri Savi. IV. Volilna skupina političnih okrajev: Črnomelj in Kočevje in sodniških okrajev: Žužemperk, Trebnje in Lož. Zbor-

nični član: Dr. E. Schreyer, okr. zdravnik v Kočevju. Namestnik: Dr. A. Šifrer, okr. zdravnik v Ribnici. V. Volilna skupina političnih okrajev: Postojna in Logatec izvemši sodniški okraj: Lož. Zbornični član: Dr. M. Jagodiz, okr. zdravnik v Trzinu. Namestnik: Dr. J. Eržen, okr. zdravnik v Postojni. IV. Volilna skupina stolnega mesta Ljubljane. Zbornični člani: Dr. E. Bock, primarij v Ljubljani. Dr. A. Eisl, zdravnik juž. želez. v Ljubljani. Dr. V. Gregorič, primarij v Ljubljani. Dr. E. Slajmer, primarij v Ljubljani. Namestniki: Fr. X. Finz, okr. zdravnik v Ljubljani. Dr. J. Kopřiva, mestni fizik v Ljubljani. A. Paichel, zobozdravnik v Ljubljani. Dr. J. Schuster, c. kr. sodn. zdravnik v Ljubljani. — Pravico kandidovati v kateri si koli volilni skupini se je tu jemalo v poštav. Lastoročni podpisani volilni listki blagovolé naj se poslati v zaprtem kuvertu z napisom: „volilni listek za volitev v zdravniško zbornico“ na c. kr. okr. glavarstvo. Termin naznani visoka c. kr. deželna vlada. — Dr. K. vitez Bleiweis, Dr. A. Eisl, Dr. E. Bock, Dr. V. Gregorič.

(Slovensko gledališče.) Prodirati v vsebino opere „Carmen“ ne bilo bi primerno za naš list. Snov librete je precej tuja in morda občuti to tudi — občinstvo. Godba pa bi pač zaslužila, da bi bilo gledališče bolje obiskano nego je bilo pri dosedanjih predstavah opere „Carmen“. Želimo o takih prilikah razprodanega gledališča in ne moremo zadnji čas pojmiti malomarnosti našega občinstva, ko vendar zapazimo pri opernih predstavah lepo število odličnih Nemcev, kar je najboljšo merilo za kakovost naše opere. Ali morda našo narodno gospodo sedaj bolj vleče opereta nemškega gledališča, ker tega ne smemo misliti, da bi „ogenj“ za opero že pešal. Morda pa občinstvo „Dramatičnemu društvu“ ponavlja s tem le znano: „Warum in die Ferne schweifen...“ Nepotrebno je pri reprizah, če so slične premijeri, navajati posameznih močij. Tega so se že marsikje drugod poprijeli in tudi pri nas bi bilo priporočati. Zabeležujemo le splošni vtis: Množina novitet je omajala sigurnost v operi. Mi ne mislimo s tem ni glavnih močij, ni kapelnika, ki vendar čudežev ne more delati. Splošni vtis povoljen. Radi bi še povedali, da se nam gosp. Stancar čim dalje nesrečnejši zdi — pa tudi neka manjša ženska uloga nam ne prija. — Jutri je časten večer gospoda Inemana. Igra: „Ugrabljene Sabinke“. Vrli režiser, ki je našo dramo oživil, ko so jo domačini zapustili, pač zasluži, da se zbero ta večer v gledališči vsi, katerim je pri srci slovenska drama.

(Zgorela je) 3letna Julijana Verčen iz Gradišča pri Vipavi. Mati jo je dne 4. t. m. s 5letnim bratcem pustila samo doma. Otroka sta se v kuhinji igrala pri ognjišču.

(V bolnišnico usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem Mestu) je bilo meseca decembra sprejetih 58 bolnikov. Iz novembra jih je ostalo v bolnišnici 30, torej skupaj 88. V decembru jih je ozdravelo 42, zboljanih se je odpustilo 11, 2 sta umrla.

(Nezgoda na železnici.) Včerašnji tovorni vlak št. 2256 na dolenski železnici je v Ljubljani na južnem kolodvoru zaradi napačno postavljenih znamenj zadel na vlak državnih železnic. Poškodovan ni bil človek nobeden, poškodovanih pa je bilo pet železniških vozov.

(Predavanje v muzejskem društvu) napravi gospod Jernej Pečnik prihodnji torek (14. t. m.) zvečer ob šestih v bralni sobi muzeja. Govoril bode o zanimivih prazgodovinskih najdbah na Kranjskem v zadnjih dveh letih. Vstop je prost.

(Iz Zagorja.) Tudi naše katol. delavsko društvo je priredilo božičnico in sv. Štefana, novega leta in svetih treh Kraljev večer. Vsakikrat je bila dvorana napolnjena, prvič in tretjič do kottička natlačena. Poleg društvenikov in njih družin se je udeležilo mnogo družega občinstva. Zakaj tudi ne? Saj je bil vsprej, če tudi kratek, že sam na sebi jako vabljiv in mikaven. V resnici nisi vedel, ali bi občudoval veličastnega, častitljivega Caharija in milega angelja, ali umetniško sestavljene jaslice, ali nebeški prizor treh modrih, ali okusno in dragoceno njih opravo. — Poleg tega smo imeli dvakrat kratek dramatičen prizor „V sveti noči“ (spisal Altman), v katerem sta poleg „starega očka“ provzročila obilo smeha navihani Mihec in sosedov Jožek. — Slovo od starega leta je vzela Anka Habatova v lepi, jedrnat vezani besedi. „Cuglno Fipe“ voščil je vsem srečno novo leto na način, ki je le njemu, pravemu humoristu, lasten. — Zadnji večer smo pridejali

prvo in drugo dejanje iz „Požigalčeve hčere“, v kateri ste pokazali Pavlica Müllerjeva in Anka Habatova, da ste obe za oder kakor navlaš. O gospej Milačevi „stari sosed“ bila bi vsaka beseda odveč, ker je že iz preteklosti obče znana in priznana kot izborna igralka ljubljanskega gledališča. In ravno ta gospa se je trudila neumorno za napravo prelepe in dragocene oprave, kakor tudi za vsako predstavo posebej, da se je vse tako gladko in točno vršilo. Vsled tega jej je društvo opetovano izražalo popolno priznanje in zahvalo za njen trud, vztrajnost in požrtvovalnost. Za konečno zabavo zadnjega večera sta poskrbela „sosedov Marka“ in „Cuglno Fipe“, ki sta izborna pogodila „Gospoda in slugo“. — Se dobro gibljemo, kaj ne, gospod vrednik?! To priznavajo tudi nasprotniki in že njim upada pogum, dobro vedoč, da je zmaga v vsakem oziru naša prej ali slej. Čim hujša je vojska, tem slavnejša je zmaga. Nekateri se čudijo, kako to, da je v našem društvu tako lepa sloga, vzajemnost, mir in red?! Novega leta dan smo prenesli v slovesnem sprevedu društveno podobo v župnijsko cerkev, kjer ostane od slej vsled želje mnogih društvenikov. Oder v društveni dvorani smo precej povečali zaradi večjih iger, katere nameravamo prirediti. Prav lepe in prikladne kulise, zagrinjalo in različna ozadja naslikal nam je gospod Jakob Sušteršič v popolno zadovoljnost, vsled česar ga toplo priporočamo vsem sličnim društvom.

(Priateljski večer.) Da vstrežemo želji, izraženi od mnogih strani, javljamo, da se shajajo naši somišljeniki vsako sredo zvečer ob 7. uri v gostilniških prostorih rokodelskega doma, Poljska ulica. S tem vabimo prijatelje ljubljanske in z dežele k tem prijateljskim večerom.

(Ogenj.) Iz Planine, 10. januarja. Včeraj dne 9. t. m. je pogorel kozolec z vsem, kar je bilo v njem, posestniku Jakobu Svétu iz Unca. Zažgali so dečki ponavljalne šole, iz šole vračaje se domov v Ivanje Selo. S čim? S cigaretami. Ta nesrečni tobak v otroških ustih. Palico v šolo! — Kozolec je stal na samotni zunaj vasi. Zato ni bilo nevarnosti za druga poslopja. Ljudje so brž pritisnili in goreči kozolec podrli. — Posestnik ni bil zavarovan. — Zanikernost!

(Stare šestice (desetice) in groši preklicani.) C. kr. finančno ministerstvo je ukazalo dne 18. decembra 1895, da se iz prometa vzame srebrni drobiž po 10 kr. in po 5 kr. avstr. veljave. Ta denar se bo le še letos, t. j. do 31. decembra 1896, po imenski vrednosti jemal v plačilo v prometu. C. kr. blagajnice in uradi od sedaj naprej ne bodo nič več izdajali omenjenega drobiža, pač pa bodo preklicane desetice in groše noter do konec leta 1898 sprejemali pri vseh plačilih in tudi v zameno po imenski vrednosti. Po preteklem letu 1898 ne bode vlada nič več sprejemala omenjeni srebrni drobiž.

(Izvoz klavne živine) iz Avstro-Ogerske v klavnico v Burghausenu je bavarska vlada zopet prepovedala.

(Ustanova Weitenhillerjeva) za dekliško balo v znesku 58 gld. 80 kr. je za leto 1895 oddati. — Pravico do nje imajo sploh revne žene, ki so se leta 1895 omožile. Prošnje do 10 februarja c. kr. deželni vladi kranjski.

(Razpisana služba.) Na dvorazredni ljudski šoli v Podzemlju je izpraznjeno drugo učno mesto s plačo 450 gld. in prostim stanovanjem. Prošnje je vložiti do 31. t. m. pri okrajnem šolskem svetu v Črnomlju.

* * *

(Iz celovške škoflje.) Na župnijo St. Lorenc v Gičtalu je prezentovan č. g. Josip Kana l, župnik v Radlah.

(Iz Celovca) dne 10. jan.: Poročal sem ob svojem času, kako je naučno ministerstvo zaukazalo, da se dijaki z Zgornjega Koroškega ne smejo sprejemati na celovško gimnazijo. Mestni zbor se je nad tem ukazom precej repenčil in pritožil pri ministerstvu, a čisto brezuspešno, kakor se je naznanilo v zadnji seji mestnega zbora. — Cesar je podelil svetovalcu dež. vlade v Celoveu J. Koppu naslov in značaj dvornega svetovalca. — Dne 17. t. m. praznuje dež. predsednik Schmidt-Zabiérow sedemdesetletnico svojega rojstva. Liberalni mameluki bodo gotovo porabili to priliko, da klečeplazijo pred svojim mogočnim zaščitnikom. — Ultraneški celovski visokošolci so plesali dne 7. t. m. na korist „Südmarki“.

(Raznoterosti s Koroškega.) Letos se ima na novo natisniti deželni zakonik. Tiskala ga bode

Kleinmayrjeva tiskarna v Celovcu. — V koroških javnih bolnišnicah je bilo leta 1894 vkup 5938 bolnikov (586 postelj), t. j. 83 več, kakor leta 1895. Troškov je bilo za to 118.504 gld. 85 kr. Jeden bolnik stane na dan v Celovcu 60 kr., v Beljaku 81 kr., v Volsberku 64 kr. Ozdravili so 74 odstotkov, umrlo je 73 odstotkov bolnikov. — Obravnave pred celovskim porotnim sodiščem se letos začnejo dne 9. marca, 6. junija, 14. septembra in 14. decembra. — Dne 5. in 6. t. m. so imele tri nove podružnice društva „Südmark“ ustanovne shode, in sicer v Sovodnju, Špitalu in Paternionu. Navzoč je bil pri shodih poslanec Hofman-Welenhof.

(Iz Ptuj.) Nemila smrt nam je vzela našega dragega g. Luko Kunsteka, gimn. profesorja v 61 letu dobe njegove. 8. t. m. smo ga spremili k večnemu počitku. To vam je bil spreved, da malo taci! Ednajst duhovnikov! Od daleč prihiteli so Slovenci zadnjo čast izkazat vrlému možu. Da, mož je bil. Dasi v težki deželni službi štajerski, vendar ni nikdar zatajil matere svoje Slovenije. S ponosom zavednega Slovenca oddajal je vedno svoj glas našim poslancem, kaj možu mar, če to višjim ni po godu! Ob svojem času je bil sam kandidat narodne stranke. Čitalnici ptujski je bil od početka najzvestejši ud in odbornik. Tu, v odkritosrčnem prijateljskem razgovarjanju spoznali smo njegove vrline. Moral si ga ljubiti. Težko ga bomo pogrešali. Bog nam daj več takih mož! Pekojnika ohranimo v blagem spominu, njegovi duši večni mir pri Bogu.

(Semnji po Slovenskem od 13.—18. jan.) Na Kranjskem: 13. v Trnovem na Notr., v Zerovnici, na Vidmu; 17. v Kotredežu, Zeleznicah, na Uncu, Brezovici in v Cerkljah. — Na Slov. Štajerskem: 13. pri Novi Cerkvi blizu Celja; 17. v Kapeli pri Brež., Pietrovčah. — Na Koroškem: 13. v Plibergu, v Beljaku, Milstatu, Strasbergu. — Na Primorskem: 13. v Sežani.

Telegrami.

Dunaj, 10. januarija. V deželnem zboru se je vnela danes živahna debata glede predloga, naj se dovoli društvu za posredovanje služb za leto 1896 1000 gld. podpore. Potem ko so antisemitje jako ostro govorili proti predlogu in je bil posl. Gregorig pozvan k redu, se je na predlog poslanca Kitzschelta dovolila podpora v znesku 1000 gld.

Trst, 10. januarija. Cesarski namestnik vitez Rinaldini se je povrnil danes zvečer iz Poreča.

Praga, 10. januarija. V današnji seji deželnega zbora so stavili mladočeški poslanci Adamek, Niemec, Krejči in tovariši predlog, naj se povodom cesarjevega jubileja ustanovi cesar Fran-Josipov zaklad v znesku 500.000 gld. za podporo malih obrtnikov.

Brno, 10. januarija. (Deželni zbor.) Posl. Swozil je v daljšem govoru pojasnjeval neugodno razmerje mej Avstrijo in Ogersko s posebnim ozirom na obrtni in kmetski stan ter utemeljeval svoj predlog, naj vlada še letos odpove carinsko in trgovinsko pogodbo z Ogersko in uravna kvoto, ki bo ugodna za obe državni polovici. Konečno naglašja, naj bi bile skupne samo vojne in diplomatske zadeve.

Uernovice, 10. januarija. Danes se je otvoril deželni zbor. Staro-rusinski poslanec Pyminski je predlagal, naj se na vseh srednjih šolah obligatno podučuje jeden obeh drugih deželnih jezikov.

Inomost, 10. januarija. (Deželni zbor.) Deželni glavar je naznanil, da povabi južnotirolske poslance, naj se udeležujejo zborovanja.

Budimpešta, 10. januarija. Poslanska zbornica je z veliko večino odklonila predlog posl. Ugrona, naj se prekine pogajanje glede obnove pogodbe z Ogersko.

Budimpešta, 11. januarija. Poslanska zbornica je z 82 proti 63 glasovom sprejela povelje „dispozicijski zaklad.“

Madrid, 10. januarija. „Agence Fabra“ poroča: Vstaši na Kubi so zažgali 30 hiš v pokrajini Matanzas. Takoj na to so jih napadli španjski vojaki in prepodili. Vlada je

odposlala na Kubo pet milijonov v srebru in jeden milijon v zlatu.

Carigrad, 10. januarija. Po sultanovi naredbi se bode osnoval pod njegovim predsedstvom pomožen odbor, ki bode imel skrbeti za pomoči potrebne krščanske in mohamedanske prebivalce.

London, 10. januarija. Državni tajnik Chamberlain je odpotoval danes popoldne v Osborne, kjer bode sprejet pri kraljici v avdijenci.

London, 10. januarija. Guverner Robinson poroča angleški vladi, da namerava izročiti Jamesona in ostale vjetnike angleškemu oblastvom, da jih kaznujejo. O končnem vspehu bode poročal pozneje, ko se napravi mir v Ivanovem Gradu.

London, 10. januarija. „Times“ se poroča iz Ivanovega Grada: Vlada je pozvala 1500 mož, ki se morajo v slučaju nevarnosti boriti z Uitlandci. Prodajalnice se znova odpirajo. Za pomoči potrebne je darovala vlada 15.000 funtov sterlingov.

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn, z lez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko.

Za otroške bolezni,

za katere je tako pogostem potrebno kisline imajočih sredstev, posebno opozarjajo zdravniki na

GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE

ki je posebno pripravna zaradi svojega milega vpliva in jo toraj zapisujejo pri želodčni kislini, škrofeljnih, krvicah, otoku šlez itd., in ravno tako pri kataru sapnika in oslovem kašlju. (Dvornega svetnika Löschnerja monografija o Giesshübl Sauerbrunn.) 10 2

Henrik Mattoni v Giesshübl Sauerbrunn.

KATOLIŠKI SKLAD.

Za „katoliški sklad“ prejeti smo nadalje od p. n. domoljubne gospode nastopne darove:

Matija Sila, dekan in župnik v Tomaju	kron	10—
N. N.	"	20—
Marko Vales, kurat v Brancici, namesto venca na grob svojemu prijatelju č. g. V. Stubeljnu, kuratu v Gaberji pri Ajdovici	"	10—
Neimenovana gospa iz Radovljice po preč. gospodu župniku J. Novaku	"	50—
Frančišek Andrejak, župnik v Mozeljnu	"	1—
Frančišek Avsec, kapelan v Trebnjem	"	2—
Frančišek Fik, kapelan v Komendi	"	2—
Janez Golob, župnik v Podbrezji Stava (g. J. Oblak)	"	20—
Nekateri udeleženci farne nega izpita v Ljubljani	"	28—
Anton Jamnik, župnik v Sorici	"	20—
Janez Zupančič, župnik v Banji Laki	"	4—
Kraševce, ki jo je potresu unesel Frančišek Vertovec, kot dedič po pokojnem vikarju Vinkotu Stubeljnu v Gabrijah, volilo	"	40—
Janez Tavčar, župnik v Lešah	"	10—
Janez Brenc, župnik pri Sv. Gregorju, mesečnino	"	4—
Benedek, lesni trgovec	"	1—
Kavčič, lesni trgovec	"	1—
Primož Pakiž, deželni poslanec	"	2—
Ana Hočevar, posestnica v Laškem	"	2—
Ana Podboj, posestnica v Ribnici	"	3—
Cvrst dečko	"	1—

(Nadaljni že došli darovi se objavijo v kratkem.)

Mili Bog povrni vsem velikodušnim darovalcem tisočero ter jim obudi mnogo posnemalcev!
V Ljubljani, dne 11. januarija 1896.

Josip Šiška,

tajnik „izvršujočega odseka.“

Darovi za „katoliški sklad“ naj se blagovolijo pošiljati pod naslovom: **Josip Šiška, knezoškofjski tajnik v Ljubljani.**

Umrli so:

8. januarija. Miroslav Penko, delavčev sin, 6 mes. Hrenove ulice 14, Bronchial catarrh.

10. januarija. Marijana Savinšek, delavčeva vdova, 75 let, Opekarska cesta 24, ostarelost.

V hiralnici:

8. januarija. Viktorija Malik, sirota, 13 let, jetika.

9. januarija. Jožefa Kermantz, usmiljena sestra, 25 let, tuberkul. trebušne mreže.

V bolnišnici v Vodmatu:

8. januarija. Jakob Možina, oženjen posestnik, 56 let, peritonitis.

9. januarija. Frančišek Gams, vdovec, delavec, 53 let, srčna hiba.

10. januarija. Ana Schluga, otrok služkinje, 2 mes., atrofija.

Tržne cene v Ljubljani

dne 11. januarija.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	8—	Špeh povojen, kgr.	66—
Rež,	7 50	Surovo maslo,	80—
Ječmen,	6 50	Jajce, jedno	3—
Oves,	6 80	Mleko, liter	10—
Ajda,	7 50	Goveje meso, kgr.	64—
Proso,	6 50	Telečje	62—
Koruza,	5 50	Svinjsko	60—
Krompir,	2 80	Kostrunovo	36—
Leča, hktl.	12—	Piščanec	50—
Grah,	10—	Golob	16—
Fizol,	19—	Seno, 100 kgr.	2 50
Maslo, kgr.	90—	Slama, 100	2 70
Mast,	70—	Drva trda, 4 kub.m.	7 50
Špeh svež,	62—	„ mehka, 4	5 20

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm
10	9. zvečer	745.6	—5.6	m. vzh.	jasno	0 0
11	7. jutraj 2. popol.	745.8 745.5	—8.4 —4.8	pr. m. vzh. sr. jvzh.	jasno oblačno	0 0

Srednja večerajša temperatura —5.1°, in za 24 pod normalom.

Darovi za zgradbo nove farne cerkve v Žireh.

I V. i z k a z.

V letu 1895 so darovali naslednji p. n. gospodje dobrotniki in dobrotnice: F. Dalmokutič iz Zeleznicov „mazilo za stavb. stroj“ 15 gld.; F. Skalnobrdce pri Zeleznicah 15 gld.; F. Dolomerec z Gorenjskega 20 gld.; Valentin Oblak iz Nove Vasi 30 gld.; Jožef Zavelj iz Dobrave 20 gld.; Jernej Zakelj, gost zopet 10 gld.; Ivan Primožič, markir v Ljubljani 10 gld.; Anton Primožič, trgovski pomočnik v Ljubljani, zopet 5 gld.; Jernej Kopač, svečar v Gorici in soproga njegova zopet 10 gld.; Marijana Ambrožič po F. Strmencu v Dražgošah 10 gld.; Apolonija r. More iz poljanske župnije 9 gld. 40 kr.; J. V., župnik zopet 20 gld.; J. C. kapelan zopet 10 gld.; Ignacij Kavčič, delavec v East Palestine v Ameriki 9 gld.; Neža Mlinar, služkinja v Ljubljani 2 gld.; Zbirki „Zg. Danica“ 28 gld.; Prebitek pri tomboli 11 gld.; Apolonija Ferlan v Idriji in Neža Kolenc 40 gld.; Domači farani so darovali v manjših zneskih o raznih prilikah 994 gl. 60 kr.; obresti l. 1895 587 gld. 18 kr. — Skupaj 1856 gld. 18 kr. Za vse navedene darove se podpisano cerkveno predstojništvo iskreno zahvaljuje, proseč božjega blagoslova blagim darovalcem in darovalkam. Bog, ki sreča vodi kakor potoke, nam v novem letu privedi še mnogo novih dobrotnikov in dobrotnic. Predstojništvo farne cerkve sv. Martina v Žireh na praznik sv. treh kraljev 1896. Jožef Vidmar, župnik; Franc Primožič, Franc Lenger, ključarja.

Hiša v Cerknici,

z vsemi gospodarskimi poslopji, pripravna za gostilno, trgovino, pekarijo, v sredi trga, pri glavni cesti, odda se takoj v najem. Za gostilno in žganjetoč je potreben patent pri hiši.

Natančnejši pogoji zvedo se v **Cerknici hiš. št. 62.** 24 3—1

„Sičara“

Najboljša! Najcenejša!

Večna luč!

Podpisani — vstrežajoč splošni želji prečast. duhovščine, da se pridobi trajna, lepa večna luč — jamči z gotovostjo s svojim, njemu garantiranim pristnim **oljkinim oljem** in najnovejšimi **stenji** trajno, lepo in najcenejšo **večno luč**, ki vstrajno neprenehoma, tudi v hudem mrazu, močno gori, in za katero popolnoma zadostuje 32 kg. olja po 48 kr. klg. za celo leto. — **Stenji** podpisanega goré tudi v vsakem pristnem olju.

Cene podrobnostim in poduk (kar prilagam vsaki pošiljati) odpošiljam na zahtevo brezplačno.

Nadejaje se obilnih naročil od prečast. duhovščine in cerkvenih oskrbnikov, zagotavljam točno in vestno postrežbo.

Valentin Kofol,

farni cerkvenik

v Kanalu na Goriškem.

Najboljša! Najcenejša!

Priporočilna naznanila domačih konservativnih obrtnikov in trgovcev, katera naj cenj. naši naročniki in čitatelji „Slovenca“ blagovolijo uvaževati.

Odlikovana
sta bila na svetovnih razstavah
z diplomo in svetinjo
v Bruselju (Belgija) 1888. l.
na Dunaju 1892. l.

Brata Zupan
izdelovatelja orgelj v Kamnigoric (Gorenjsko)
priporočata se prečast. duhovščini in cerkvenim oskrbništvom v izvrševanje
novih cerkvenih orgelj
in vsakovrstnih poprav.

Od leta 1880. do leta 1895. sta
izdelala **55 novih orgelj**
in izvršila nad **200 poprav.**
Priporočilna pisma
najboljših veščakov so
na razpolago.

Matija Horvat
čevljarški mojster v Ljubljani, sv. Petra cesta 32
priporoča se prečast. duhovščini in slav. občinstvu
v naročanja raznovrstnega
obuvala
katera izvršuje cenó, poštno, iz zanesljivega blaga
ed najpriprostejše do najčnejše oblike.

IVAN JAK
v LJUBLJANI, Dunajska cesta 13.
Zaloga šivalnih strojev in
Ceniki zastoj pristojev za vozarenje.
in franko.

HENRIK ZADNIKAR
izdelovatelj cerkvene posode v Ljubljani
Sv. Petra cesta št. 17.
priporoča preč. duhovščini v glavnem svojo zalogo
cerkvene posode, svečnikov, lestencev,
svetilnic, kadilnic itd. v raznem slogu izvršenih.
Vsprejema tudi naročila na nove predmete ter pre-
navlja stare, obrabljene. Delo poštno iz zanesljive
kovine po niski ceni.

Ivan Kregar
izdelovatelj cerkvenega
orodja in posode
v Ljubljani, Poljanska cesta
št. 8, pol. Alojzijevejšča
priporoča se prečastiti duhovščini, cer-
kvenim predstojništvom in dobronikom v
najnatančnejše izdelovanje
**monštrano, oiborijev, ke-
lihov, tabernakeljev,
svečnikov, lestencev,
križev** itd.
iz najboljšje kovine po poljubnem slogu
in po niski ceni.

Franjo Toman
podobar in pozlata, Križevniški trg 1, Ljubljana
se priporoča preč. duhovščini za izde-
lovanje cerkvenih in sobnih del po niski
ceni in priznato natančni izvršitvi. V za-
logi ima sv. razpela, okvire (Goldleiten),
slike, cofe, krogičice za vrvi itd.
J. Kopac,
svečar v Gorici, Solkanska cesta 9.
priporoča prečastiti duhovščini ter slav-
nemu občinstvu pristne
čebelno-voščene sveče
kg. po 2 gl. 45 kr.
Za pristnost jamči s svoto
1000 kron.
Pošiljatev franko za naročila v Avstro-
Ogerski monarhiji.

Zajamčeno pristne čebelno-voščene
sveče, voščene zvitzke in med priporoča
preč. duhovščini in sl. občinstvu
OROSLAV DOLENEC
svečar in leotar, trgovina z medom in voskom
v Ljubljani, Gledališna ulica št. 10.
Dobiva se tudi med v satovji, pitaneč
in medenina prav po niski ceni. Zaloga
in prodaja izvrstnega brinja in brinjeveca,
medenega žganja, lastnega izdelka. Ku-
puje med v panjih, sodčkih, pa tudi vosek
in suho satovje.
Drag. Matkovič
brivec in vljasuljar
v Ljubljani, Stolni trg št. 11
se priporoča v najnatančnejše izvrševanje
vseh v brivsko in vljasuljarsko obrt
spadajočih del. Postrežba je uljudna in
vsestranski pozorna.

Največja in najcenejša
tvornica stolov in klopj
za gostilne, kavarne, stanovanja, sprehajališča,
vrtove, kopelišča, zaveze itd. itd.
Andreja Boucona
v Ljubljani,
Dunajska cesta 7. II. dvorišče
Stol
iz trdega lesa, politiran v orehovi
barvi,
velja samo
1 goldinar.

BRATA EBERL, črkoslikarja
tovarna oljnatih barv, firnežev in lakov
v Ljubljani za frančiškansko cerkvijo.
Mojstra pleskarja c. kr. državne in c. kr.
priv. južne železnice priporočata se preč.
duhovščini in sl. občinstvu v vsa v njujino
stroko vstevajoča se dela v mestu in na
deželi. Delo izvršujeta povsem v glavnem
po najnižji ceni. Prekupcem priporočata
oljnat barve v ploščevinastih posicah.
Največja zaloga karbolinjeja, masčobe za
konjska kopita in usnje.

Pečar IVAN URAN Pečar
Ljubljana, Gradišče št. 8, Igriške ulice št. 3
priporoča p. n. čast. občinstvu svojo ve-
liko zalogo
pečij, glinastih snovij, štedilnikov itd.
in vseh v to stroko spadajočih del po
nizkih cenah.

Brata Appe
izdelovatelja lončenih pečij
v Kandiji pri Novem mestu
(na Dolenjskem) in vseh v
priporočata njih stroko
lepo svojo spadajočih
zalogo trpežno v ognji iz-
delanih predmetov po
prav niski ceni. — Zaloga
v Ljubljani je v Židovski ulici,
zastopnik g. Kalš na Prešer-
novem trgu.

LUKA VILHAR
Vodnikove ulice 4 poleg Katol. tiskarne
priporoča svojo zalogo

zlatih in srebrnih
žepnih ur,
nihalnih, stenskih
in ur budilnic
po najnižjih cenah.
Poprave izvršuje natančno in točno.

Alojzij Zorman
trgovina z moko
v Ljubljani, Florijanske ulice št. 7
priporoča vsakovrstno moko po različni
ceni, otrobe, koruzo in koruzno moko.
Prodaja na drobno in debelo ter zago-
tavlja uljudno postrežbo.

JERNEJ ČERMELJ
trgovina z južnim sadjem in zelenjavo
v Ljubljani, Semenišče (za vodo)
priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu
svojo bogato zalogo vsega v
gospodinjstvo spadajočega blaga
po najnižji ceni.

Zaloga rožnatega orodja
in kirurških instrumentov.
Ljubljana **Alojzij Vanino** Ljubljana
Stari trg št. 6. Stari trg št. 6.
priporoča prečastiti duhovščini in slav-
nemu občinstvu nože, škarje, britve
itd. iz najboljšega jekla po niski ceni. —
Brušenje in poprave izvršuje točno.

Franjo Bončar
pleskarski mojster, v Ljubljani, Rimska cesta 9
se priporoča preč. duhovščini in sl. ob-
činstvu v mestu in na deželi v vsa v ple-
skarsko obrt spadajoča dela, osobito pri
novih stavbah, katera izvršuje zanesljivo
in cenó. Prenavlja tudi obrabljene predmete.

Josip Rebek preje Ahčin
ključavničar
v Ljubljani, Francovo nabrežje št. 13
priporoča se preč. duhovščini, cerkvenim
predstojništvom in p. n. občinstvu v vsako-
vrstna stavbinska ključarska dela
Izdeluje trpežno izdelana štedilna ognjišča,
ima v zalogi ključje iz aluminija. Posebej
se se priporoča v izdelovanje cerkvenih
spominikov in nagrobnih ograj. Zaloga in
napeljevanje hišnih telegrafov in telefonov.
Delo trpežno in natančno, cene nizke.

Na najnovejši način umetne
zobe in zobovja
ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja
plombovanja in vse zobne ope-
racije, — odstranjuje zobne bole-
čine z usmrtenjem živca
zobozdravnik A. Paichel
poleg čevljarkega mostu, v Köhlerjevi
hiši, I. nadstr.

FR. TOMEČ
pozlatar v Ljubljani, Strelške ulice št. 14
se priporoča preč. duhovščini in sl. ob-
činstvu v izvršitev vseh pozlataških del
in prenavljanja altarjev, tabernakeljev,
križevih potov, podob svetnikov itd. za-
gotavljajoč zanesljivo delo in nizko ceno.

Fr. Šiška ded. kovaška obrt
Marije Terezije cesta št. 6
se priporoča v podkavanje konj in razne-
vrstnih vóz, ima tudi v zalogi
raznovrstne vozé in sani
ter jih izdeluje po najnižji ceni.

GABRIEL OZELJ
tapetar v Ljubljani, Tržaška cesta št. 19
se priporoča preč. duhovščini in sl. ob-
činstvu v izdelovanje vseh v njegovo stroko
spadajočih predmetov, kakor: garnitur,
divanov, žimnatih in modrocevna peresih
itd. ter jamči za trpežno, dobro delo po
najnižji ceni — Ponudi se tudi v tapecl-
ranje in dekoriranje dvan in sob, ka-
tere tudi špalira. Osobito se priporoča za
delo na deželi.

Dežnike
in
solčnike
v
največji izbori
priporoča
L. MIKUSCH, Ljubljana, Mestni trg 15.

Alojzij Erjavce pr. Zor
čevljar — Ljubljana, čevljarke ulice 3
se priporoča prečastiti duhovščini in
sl. občinstvu v naročevanje
raznovrstnega obutala
katero izvršuje od najpriprostejšega
do najfinejšega, iz zanesljivega blaga
prav trpežno in cenó.

JANEZ DOGAN
mizarski obrt in zaloga pohištva v Ljubljani
Dunajska cesta v Medjatovi hiši
priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu
svojo izvrstno urejeno
**zalogo diranor, žim-
nic, omar, stolov, po-
stelj** itd.
Cenilniki s podobami so franko na
razpolago.
Najnižje cene, izborna blago.

Anton Presker
krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta 16
priporoča se čast. duhovščini in sl. občinstvu
za izdelovanje vsakovrstne obleke.
V zalogi ima
narejene obleke
za gospode in dečke, dalje površnike, ne-
premočljive haveloke, haveloke iz veljblo-
dove diake (Kameelhaar), mantile in
plašče za gospe itd.
Naročila za izdelovanje oblek po meri
izvršujejo se točno in po poljubnem kroju.
Za dobro blago se jamči.

Tapetniška kupčija
OBREZA
v Ljubljani, Šelenburgove ulice 1
dobroznana preč. duhovščini, priporoča
svoje izvrstne
modroce na peresih
(Federmatratzen) po 10 gl., nadalje žim-
nice, divane in vsa v tapetniško
obrt spadajoča dela
Vizitnice
v poljudni obliki priporoča
Katol. tiskarna
v Ljubljani.

V Ljubljani le na Starem trgu 21 v
Rudeževi hiši pri
Jakobu Zalazniku
dobiva se vedno svež in ukusen kruh, fino na-
mizno in sladščičarsko pecivo iz različne moke
po niski ceni. Dobijo se vsak dan raznovrstni štruktli,
domača potvica tudi v kosih in kruh na vago. Pripo-
roča se za naročila ob primolijah, svatovščinah, imen-
dneh in raznih slovesnostih.

Njega Svetost
papež LEO XIII.
sporočili so po svojem zdravniku prof.
dr. Laponi-ju g. lekarnarju G. PICCOLI-ju
v Ljubljani prirčno zahvalo za do-
poslane Jim stekleničice

Tinkture za
(Cena jedn. stekleničici 10 kr.)
želodec.
Imenovani zdravnik ter tudi mnogi
drugi sloviti profesorji in doktorji za-
pisujejo boleham
Piccolijevo želodčno tinkturo,
katera krepeča želodec, povečuje slast, po-
spešuje prebavljenje in telesno odprje.

Naročila točno izvršuje proti povzetju
G. Piccoli,
lekarnar „pri Angela“
v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Tesarski obrt

v Ljubljani,

Nove ulice št. 5

Se priporoča v vsa tesarska stavbena dela.
— Cene povsem terpežnemu, zanesljivemu delu
primerno nizke.

Domača tvrdka!

Domača tvrdka!

658 26—18

Ivan Zakotnik

mestni tesarski mojster

in zapriseženi izvedenec
o. kr. deželne sodnije.

Vsak dan sveži 7 (3-2)
Pustni krofi se dobijo pri

Jakobu Zalazniku

v Ljubljani, na Starem Trgu št. 21.

Prečast. duhovščini

za liturgično uporabo najbolje priporočeno

V. A. Vinding-a

v Bistrici ob Dravi na Koroškem
patentovano, na posebni način prirejeno

ogljje za kadičnice

100 komadov gld. 1-80, poštni zabojček po
150, 200 in 300 komadov.

Pri naročilih blagoviti naj se posluževati
nemškega ali latinskega jezika. Dobi
se tudi patentovani stenj za večno luč.

Priznanje. Pri Vas naročeno in prejeto ogljje za kadičnice
smo porabili. Vaša iznajdba je res krasna, namenu popolnoma
zadešujoča in praktična. Blagovolite mi poslati zopet zabojček
s 300 komadi — Malteški redovni konvent v Pragi, III., Bad-
gasse 4, v maju 1895. I b i, t. č. superijor. 19 52-44

Velikansko izber

vseh mogočih predpustnih predmetov

ima

Franc Karol Bisenius,

Dunaj I., Singerstrasse 11, Mezzanin.

Prosim, pazite na naslov, kajti nimam no-
bene podružnice. To je najstare, najslavnejše in naj-
boljše podjetje.

Vedno najnovejše po nizkih cenah na debelo.

Originalne japonske jako komične
papirne čepice, 10 kom. 40 kr.
Nove kotilijonske ture, 6 parov po
50 kr. in dražje.

Kotilijonski redi v zlatem in sre-
brnem kartonu vtisnjeni, 10 ko-
madov 6 kr. in dražje. Fini
eršpe-redi 10 kom. 30 kr. in
dražje. Kotilijonski trakovi v no-
vedobnih barvah 10 kom. 15 kr.
in dražje, na željo tudi v kuver-
tih v kakoršnemkoli številu sor-
tirani.

Priznana okusna izvršitev dekoracij
za plesne prostore.

Dekoracije za plesne dvorane se
posojujejo in prodajajo.

Originalni novi pariški šalji in
norčljivi predmeti 10 kom. 50 kr.
in dražje.

Barvasta efektna razsvetljava za kotilijonske podobe, komad
po 10 kr. in dražje.

Nenevarni salonski umetni ogenj, dekoracije za zlate dobiteke,
Gledališki odri se posojujejo in postavljajo, ne da bi se kaj
poškodovale sobne stene. 31 3—1

Ceniki zastoj.

Apologetični govori.

P. Hugolin Sattner.

Dobijo se 41 3—1

v ljubljanskem frančiškanskem samostanu.

Cena 50 kr., po pošti 3 kr. več.

Lesno volno (fino oblanje) kot najboljšo
najceneje in najčisteje zamotatno gradivo
lesene oboje za pošiljave vzorcev vsake
vrste; **čistilne treščice** za pivovarne in
tovarne octa; **zaboje** vsake oblike in veli-
kosti in za vsako rabo; s stroji izdelane **zob-
nike**, higijenično čiste; **specijaliteto**:
izključno patentovane **cevke za smotke**,
kakor tudi druge v lesno stroko spada-
joče predmete ponuja

Grajsko-Kolovška lesna industrija

v Jaršah pri Mengšu na Kranjskem

Pojasnila, kakor tudi prevdarki stroškov se dajo radovoljno.

9 (6-2)

Feliks Stare.

Razglas.

Na Unci bode prihodnji 42 1—1

sejem za živino in blago
na dan sv. Antona,

t. j. 17. januarja t. l.

Podžupanstvo na Unci pri Rakeku.

Konrad Hopferwieser-jev o. kr. priv. zavod za izdelovanje orgelj
v Gradcu, Lendplatz 27,

se priporoča v izdelovanje novih orgelj v poljubni velikosti (s patentovano tipalno registraturo), pa tudi
v prenavljanja in popravljanja starih orgelj.

Ker sem se strokovno izvežbal v največjih in najslovesnejših zavodih za izdelovanje orgelj v Nemčiji, kakor so: **E. F. Walcker** v Ludwigsburg-u, **W. Sauer** v Frankobrodu in **F. G. Weigle** v Stuttgart-u, torej morem takó gledé na
umetniško izvršitev in trpežnost, kakor tudi gledé na uporabo najboljših priznanih novostij kar najboljšo ustreči. — Priporočilna
pisma so na razpolago. — **Dolgoletno jamstvo, zmerne cene, poštna postrežba.** 23 26—10

3 zlate
15 srebrnih
kolajn.
12 častnih in
priznanih
diplom.

250 5
Franc Iv. Kwizda.

Kwizdov

U. in k. avstro-ogerski
dvorni založnik.

**korneuburški živinoredilni
prašek,**

dijetično sredstvo za konje in ovčad.

Z najugodnejšim vspehom rabi se že nad
40 let v vseh večjih hlevih proti pomanj-
kanju slasti, slabemu prebavljenju, v zbolj-
šanje ukusnejšega in izdatnejšega mleka.

Škatlja velja 70 kr., pol škatlje
35 kr.

Pazi naj se na
varstveno znamko
in zahteva le
Kwizdov
Korneuburški
živinored. prašek.

Glavna zaloga
Okrožna lekarna
Korneuburg pri Dunaju.

331 20—13 II.

Dobiva se v
vseh
lekarnah in
droguerijskih
prodajal-
nicah avstro-
ogerskih.

Naznanilo in priporočilo.

Preč. duhovščini in sl. občinstvu z mesta in na de-
želi javljam najuljudneje, da sem po potresu 15. aprila
opustil prodajalnico v Gledališki ulici v Ljubljani, ter
imam odslej **glavno zalogo** 336 52—35

najraznovrstnejših klobukov

cilindrov, čepic,
slamnikov itd.

samo
na Starem trgu
(pod Trančo) št. 1
poleg čevljarskega mosta

Priporočam se ob jed-
nem v obilo nakupovanje
zagotavljajoč dobro blago
po nizki ceni.

Velespoštovanjem

J. SOKLIČ

v Ljubljani,
Stari trg. št. 1.

RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTÀ

v Trstu

(ustanovljena leta 1838)

vsprejema z najkulantnejšimi pogoji **zavarovanja proti škodam**,
ki jih napravijo ogenj, strela in razpok, dalje **proti škodam na**
odpadkih najemnine vsled požara in razpoka, potem **zavaro-**
vanje proti nevarnostim pri prevažanju po vodi in po
suhem, in zavarovanje za življenje v najrazličnejših kombi-
nacijah, kakor: kapitalov in rent, plačilnih še pri življenju ali po
smrti zavarovane, otroških dot itd.

Zastopstva o. kr. priv. Riunione Adriatica di Sicurtà sprejemajo
tudi **zavarovanja proti toči** na račun

družbe za zavarovanje proti toči in za pozavarovanje „MERIDIONALE“ v Trstu.

C. r. priv. „RIUNIONE ADRIATICA DI SICURTÀ“

na Dunaju

v lastni hiši družbe, I., Weihburggasse. 16 12—7

Zastopstva v vseh glavnih mestih in večjih krajih Avstro-Ogerske

Otvorjenje tesarskega obrta.

Podpisana usojata si sl. občinstvu javljati, da sta ustanovila s
parno močjo delujoči

tesarski obrt

pod tvrdko

A. Jerančič & A. Ažman

na Karlovski cesti — Tesarska ulica v Ljubljani.

Priporočata se v vsa v tesarski obrt vstevajoča se dela za-
gotavljajoč solidno, trpežno in natančno izvršitev po najnižji ceni.
Skrb jima bode, da zadovoljita kar možno spoštovane svoje naročnike.

Velespoštovanjem

5 3—2

A. Jerančič & A. Ažman.

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,

I. Bezirk,

Stefansplatz

Nr. 11, Parterre

Najbolje priporočena
za preskrbljenost vseh
v kurznem listu
znanomanih
menic in vrednostij

Ustanovljeno leta 1870.

Izdelava perila
za gospode, gospé in otroke
na debelo in drobno.

Cena in blago brez konkurence.

Oskrbi cele oprave za neveste.

Oskrbi oprave za novorojenčke.

Srajce za gospode,
beli chiffon, gladke na prsih,
brez ovratnika, brez manšet,
27 vrst
jedna od gld. 1-10 do 3-70
šest " 6-25 " 15-
Srajce za dečke,
v velikostih, sicer kakor gornje
jedna od gld. 1- do 1-40
šest " 5-75 " 7-75
Svitice za gospode,
6 vrst
jedne 80 kr. do gld. 1-40
šest gld. 4-50 do gld. 7-50
Dvanajst ovratnikov
od gld. 1-80 do 2-20.
Dvanajst manšet
od gld. 3-50 do 4-80.
12 predlog
(Vorhemden)
od gld. 3-25 do 5-
Za kroj brez graje in za točno postrežbo
jamči trdka

J. C. Hamann
v Ljubljani,

ki s perilom oskrbuje mnogo o. in kr.
častnikov in o. in kr. mornarico.

Cenike nemške, slovenske, laške pošilja
na zahtevo brezplačno. 8 2

Sidro

Liniment. Capsici comp.

18-2 iz lekarne Richter-jeve v Pragi 296
priznana izvrstno bolečine olajšujoče ma-
zilo je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v
vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno
domače zdravilo kar kratko kot 726 70-9

Richter-jev liniment s 'sidro'

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah z
znano varstveno marko 'sidro' kot pristno.

Richter-jeva lekarna
pri zlatem levu v Pragi.

Kathreiner
KNEIPP'S SLADNO KAVO

pijem jaz
lako
rada

Se dobi povsod - ½ Kile za 25 kr.

Kaj je
Kathreiner
Kneippova sladna kava?

Do je zdrava hišna in družinska
pijača, ki se izdeluje v Kathreiner-
jevih tovarnah ter ima podoben okus kakor
prava bobova kava. Poleg drugih pred-
nostnij se ta sladna kava že po tem okusu
odlikuje pred drugimi takimi izdelki.

Kathreinerjeva kava je najoku-
snejša, nejzdravejša in najcenejša
primes k bobovi kavi. Ona je čisto
priroden plod v celih zrnih in se rabi
z velikim pridom namesto cikoriije in

drugih zmletih tvarin, ki se h' kavi mešajo, o katerih se pa kupec ne more prepričati,
iz česa da so; uradne preiskave so pa dokazale, da so taki kavini nadomestki dostikrat
z raznimi pritliklinami popačeni. Iz začetka se vzame ena tretjina Kathreinerjeve in dve
tretjini prave kave; pozneje pa vsake polovico.

Tako postane kava veliko bolj zdrava in tudi mnogo cenejša. Kathreinerjevo
kavo priporočajo najimenitnejši zdravniki, vsaki dan je bolj obrajtana kot zdrava
redilna pijača v javnih zavodih, kakor tudi v stotisočernih družinah. Dobra je pa
tudi »čista«, to je, brez primesi bobove kave, ker je zdrava, lahko prebavljiva, redilna
in ob enem okusna jed.

Vsaka vestna gospodinja in mati, vsak prijatelj kave, ako mu je mar za
lastno zdravje, naj rabi odslej Kathreiner-Kneipovo sladno kavo.

Le na to naj vsak pazi, da ne bo goljufan s kakim ničvrednim
ponarejenim izdelkom, zato naj jemlje le izvirne bele zavoje z
varnostno znamko, kakor se tu na strani vidi, ter z imenom.

Kathreiner!

Pozor! Bodite previdni in ne pustite se prekaniti.
Pristna „Kathreinerjeva kava“ ima vedno enake, bele
zavoje in se nikdar ne prodaja odkrita in na vago.

767 2

Razglas.

Podpisani stavbeni odsek razpisuje

minuendo-dražbo

o popravilu župne cerkve v Zagorju poleg Save, katera se boče
vršila

dné 23. januarija 1896 ob 9. zjutraj

v zagorskemu župnišču.

Dotična popravila so računjena na 15.500 gld. av. v.; proračun in na-
črti so v župnišču na razpolago in pregled.

Kdor se hoče udeležiti te minuendo-dražbe, mora oddati 10% kot va-
dijum, in tisti, ki bo vse to popravilno delo prevzel, pa vložiti 20% kot
kavecjo isti dan do dné zgradbe in kolavdacije.

Zagorje poleg Save, dné 8. januarija 1896.

Za stavbeni odsek:

Jakob Gross, načelnik.

V zalogi Katoliške Tiskarne v Ljubljani izšlo je
ravnokar:

12 Marijinih pesmij

za mešan zbor zložil

Janez Pogačnik

op. 8.

Cena partituri 50 kr. Vsak glas velja 10 kr. Po
pošti 3 kr. več.

Dunajska borza.

Dné 10. januarija.

Skupni državni dolg v notah	100 gld. 10 kr.
Skupni državni dolg v srebru	100 „ 85 „
Avstrijska zlata renta 4%	122 „ 20 „
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	100 „ 05 „
Ogerska zlata renta 4%	121 „ 90 „
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	98 „ 90 „
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1003 „ — „
Kreditne delnice, 160 gld.	358 „ 75 „
London vista	121 „ 45 „
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59 „ 32 1/2 „
20 mark	11 „ 86 „
20 frankov (napoleonador)	9 „ 61 1/2 „
Italijanski bankovci	44 „ 15 „
C. kr. cekini	5 „ 69 „

Dné 10. januarija.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	144 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	156 „ — „
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	191 „ 75 „
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 „ — „
Tisine srečke 4%, 100 gld.	141 „ 50 „
Dunavske vravnave srečke 5%	128 „ 50 „
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	105 „ — „
Posojilo goriškega mesta	112 „ — „
4% kranjsko deželno posojilo	— „ — „
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 „ — „
Prioritetne obveznice državne železnice	218 „ 50 „
„ „ južne železnice 3%	169 „ 75 „
„ „ južne železnice 5%	181 „ 50 „
„ „ dolenjskih železnice 4%	99 „ 50 „

Kreditne srečke, 100 gld.	197 gld. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	133 „ — „
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	18 „ 75 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 „ 25 „
Salmove srečke, 40 gld.	68 „ — „
St. Genois srečke, 40 gld.	69 „ — „
Waldsteinove srečke, 20 gld.	54 „ — „
Ljubljanske srečke	22 „ — „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	163 „ 50 „
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3370 „ — „
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	468 „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	100 „ 50 „
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	62 „ — „
Montanska družba avstr. plan.	81 „ 40 „
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	159 „ — „
Papirnih rubljev 100	129 „ 62 „

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarovanje za zgube pri trefljanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.
Kulatna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti do dosega kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.